

PÄÄTÖS KAIVOSLUVAN MYÖNTÄMISESTÄ

Kaivoslupahakemus

Hakija:

Morenia Oy
Y-tunnus: 2558445-2
Kalajoki
Suomi

Yhteystiedot:

Morenia Oy
Automaatitietie 1
90460 Oulunsalo

puh. 0400-460 096

Lisätietoja antaa:

Janne Posio, puh. 040-1877 511

Vireilletulopvm:

5.6.2015

Hakemuksen tarkoitus:

Oravakangas -kaivosalueen perustaminen kaivoslain 16 §:n mukaisesti
Keminmaan kuntaan.

PÄÄTÖS

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto myöntää kaivoslain (621/2011) nojalla Morenia Oy:lle kaivoslupan lupatunnuksella KL2015:0007 (kaivosalue Oravakangas, KaivNro K20152). Tällä luvalla perustetaan Oravakangas -niminen kaivosalue kaivoslain (621/2011) 19 §:n mukaisesti.

Perustelut:

Hakija on osoittanut, että kaivoslaissa säädetyt edellytykset täyttyvät, eikä luvan myöntämiselle ole kaivoslaissa säädettyä estettä.

Kaivoslaki 45 § ja 48 §

Kaivoslupa oikeuttaa hyödyntämään kaivosalueella tavatut kaivosmineraalit, kaivostoiminnassa sivutuotteena syntyvän orgaanisen ja epäorgaanisen pintamateriaalin, ylijäämäkiven ja rikastushiekan (*kaivostoiminnan sivutuote*) sekä muut kaivosalueen kallio- ja maaperään kuuluvat aineet siltä osin kuin niiden käyttö on tarpeen kaivostoimintaan kaivosalueella. Kaivoslupa oikeuttaa lisäksi malminetsintään kaivosalueella sen mukaan kuin 11 §:ssä säädetään.

Kaivoslaki 17 §

Päätöksen täytäntöönpanokelpoisuus

Kaivoslupaan perustuvat toimenpiteet saa aloittaa, kun kaivoslupapäätös on lainvoimainen, kaivosluvassa annetut toimenpiteiden aloittamiseen liittyvät määräykset on toteutettu, 84 §:ssä tarkoitettu lunastuspäätös on lainvoimainen ja päätöksessä luvanhaltijalle määrätyt lopulliset korvaukset on suoritettu, vakuus on asetettu kaivosluvassa määrätyn mukaisesti ja asianosaisen toimenpiteen kannalta merkitykselliset muualla laissa vaaditut luvat ovat lainvoimaisia tai toiminnan aloittamiseen on saatu oikeus asiassa toimivaltaiselta viranomaiselta.

Kaivoksen rakentamista ja tuotannollista toimintaa ei kuitenkaan saa aloittaa, ennen kuin kaivosturvallisuuslupa on lainvoimainen.

Valitus kaivostoimituksessa määrätystä korvauksista ei estä kaivoslupaan ja kaivosturvallisuuslupaan perustuvien toimenpiteiden aloittamista.

Kaivoslaki 168 §

Päätöksen voimassaolo

Kaivoslupa on voimassa toistaiseksi luvan lainvoimaiseksi tulosta. Kaivoslupan tarkistusväli on 10 vuotta.

Perustelut: Kaivoslaki 62 §

Lupaviranomaisen on tarkistettava toistaiseksi voimassa olevan kaivoslupan määräyksiä vähintään kymmenen vuoden välein.

Kaivostoimitus

Kaivostoimitus suoritetaan kaivoslain 8 luvun mukaisesti. Kaivostoimitusta koskeva Maanmittauslaitoksen esite löytyy Maanmittauslaitoksen sivuilta osoitteesta:

www.maanmittauslaitos.fi/sites/default/files/kaivostoimitus-esite.pdf

Kaivoslupa-alue

Oravakangas -kaivosalue sijaitsee Keminmaan kunnassa, noin 24 km Keminmaan taajamasta koilliseen, Kivalontien numero 9262 eteläpuolella, Oravankaantien varressa. Kaivosalueen sijainti on esitetty liitteessä 1 ja päivitetty käyttösuunnitelmakartta on esitetty liitteessä 2.

Kaivoslupa-alueen pinta-ala oli alkuperäisessä kaivoslupahakemuksessa 72,52 ha, josta apualueeksi oli suunniteltu tarvittavan 24,1 ha. Avolouhoksen tarvitsema pinta-ala oli 20,66 ha. Alkuperäisessä kaivoslupahakemuksessa oli muuksi kaivosalueeksi kuin avolouhosalueeksi suunniteltu tarvittavan 27,76 ha.

Kaivosviranomaisen ilmoitti kuulemisasiakirjan kohdassa "kaivosviranomaisen ennakkotiedonanto", että mikäli kaivoslupa myönnetään, se tullaan myöntämään kokonaisuudessaan kaivosalueeksi. Tähän viitaten kaivosviranomaisen pyysi hakijayhtiötä selvittämään vielä toimintojen sijoitteluun tarvittavan pinta-alan suuruutta kuulemismenettelyn aikana.

Tässä päätöksessä kaivosalue myönnetään seuraavasti:

Kaivosalueen kokonaispinta-ala on 51,15 ha, josta avolouhoksen tarvitseman pinta-alan suuruus on 22,46 ha. Avolouhoksen lisäksi kaivosalueelle sijoitetaan pintamaiden läjitys- ja varastointialue, kiviaineksen välivarastointialue, kuivatuskanava ja pintavalutuskenttä. Kaivosalue sijaitsee kiinteistöllä 241-893-10-1, Keminmaan valtionmaa.

Alueella on voimassa lupa maa-aineksen ottamiseen (Tornion, Keminmaan ja Tervolan ympäristölautakunta, MAL 2011-002, 21.6.2011) ja ympäristölupa kiviaineksen louhintaan ja murskaukseen (Tornion, Keminmaan ja Tervolan ympäristöpalvelut, Dnro 241/55.983/2011, 26.9.2011).

Alueella ei suoriteta raaka-aineen jatkojalostusta eikä sinne rakenneta kiinteitä rakennuksia tai rakenteita.

Kaivosmineraali

Kvartsi

Kaavatilanne (ote Lapin liiton lausunnosta 10.9.2015)

Alue sijoittuu ympäristöministeriön 19.2.2014 vahvistamassa Länsi-Lapin maakuntakaavassa maa- ja metsätalousvaltaiselle alueelle (M 4507). Merkinnällä osoitetaan pääasiassa maa- ja metsätalouskäyttöön tarkoitettuja alueita, joita voidaan käyttää pääasiallista käyttötarkoitusta sanottavasti haittaamatta ja luonnetta muuttamatta myös muihin tarkoituksiin. Alue on myös osoitettu erityisominaisuutta kuvaavalla merkinnällä tuulivoimaloiden suunnitteluun soveltuvaksi alueeksi (tv12376, Tornivaara-Kivivaara-Puukkokumpu). Alue sijoittuu kaivostoiminnan kehittämisen vyöhykkeeseen. Merkinnällä osoitetaan sellaisia vyöhykkeitä, joissa on todettu merkittäviä malmi- ja mineraalivarantoja.

Kaivoslupahakemuksessa esitetty kaivosalue ei vaikeuta maakuntakaavan toteuttamista.

Lausunto on esitetty kokonaisuudessaan liitteessä 3.

Hakemuksen täydentäminen

- 5.8.2015; Keminmaan Oravakangas, kaivospiirin luontoselvitys
- 11.11.2015; käyttösuunnitelmakartan muutos
- 25.2.2016; päivitetty käyttösuunnitelmakartta

Hakijayhtiön perusteet hankkeen toteuttamiseksi

Morenia Oy on yksi Suomen suurimmista maa-ainestoimintaan erikoistuneista yrityksistä, jonka palveluihin kuuluvat mm. monipuoliset kiviainestuetteet rakentamisen ja teollisuuden tarpeisiin. Alueelta otetun kiviaineksen, siitä tehtyjen tutkimuksien ja koekäytön perusteella, esiintymä on laadultaan terästeollisuuden tarpeisiin hyvin soveltuvaa (tasalaatuisuus, korkea kvartsipitoisuus, alhainen fosforipitoisuus).

Hankkeesta tarkemmin

Kaivossuunnitelma ja tuotanto

Suunniteltu vuosittainen kiven louhintamäärä on 60 000 - 80 000 m³.
Avolouhoksen kokonaislouhintamäärä tulee olemaan noin 2,5 miljoonaa m³.

Louhosaluetta peittävä 1-6 m paksu, etupäässä moreenista koostuva maa-aines kuoritaan ja läjitetään myöhemmin maisemointiin käytettäväksi.

Louhinta suoritetaan kerroksittain siten, että lopullisen louhoksen syvyydeksi muodostuu 30-35 metriä, luiskakaltevuuden ollessa 1:2,5.

Louhintaräjähdyksillä irrotettu kiviaines (korkean kvartsipitoisuuden kiviainesta) murskataan ja seulotaan siirrettävällä murskaus- ja seulontayksiköllä. Tuote varastoidaan eri fraktioiden mukaisesti varastokasoihin edelleen pois kuljetettavaksi. Seulonnalla erotettu karkea kvartsijae varastoidaan kasoihin varastoalueelle.

Kiviaineksen kuljetus järjestetään olemassa olevaa Oravakankaan tietä pitkin. Toiminta-alueen turvallisuus varmistetaan rajaamalla se asiattoman liikkumisen estävällä teräsverkkoaidalla ja varoituskylteillä. Tulotielle asennetaan lukittava puomi.

Jalostustoiminta pyritään toteuttamaan 1-3 toimintajaksona kuivina vuodenaikoina. Yksi toimintajakso kestää 2-6 viikkoa kerrallaan.

Läjitysalueet

Läjitysalueet sijoitetaan louhoksen välittömään läheisyyteen.

Vesien hallinta

Alueelta johdettavat vedet koostuvat sade- ja sulamisvesistä sekä maaperästä suotautuvasta vedestä. Veden johtumista alueelle pyritään estämään ylärinteeseen kaivettavalla niskaojalla. Louhokseen kertynyt vesi johdetaan louhittua kuivatuskanavaa pitkin pintavalutuskenttään luoteen suuntaan (liite 2). Hakijayhtiön mukaan louhittava kiviaines ei sisällä merkittäviä pitoisuuksia liukenevia aineita.

YVA-menettely

Hanke ei kuulu YVA:n soveltamispiiriin, koska irrotettavan aineksen kokonaismäärä ei tule ylittämään 550 000 tonnia vuodessa, eikä avolouhoksen pinta-ala tule ylittämään 25 hehtaaria. Valtioneuvoston asetus ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (713/2006)

Hakijayhtiön selvitys yleisten ja yksityisten etujen turvaamisesta

Kvartsiitin seulonta toteutetaan kuivaseulontana, joten prosessissa ei käytetä vettä. Kiviaines ei sisällä vaarallisia liukenevia aineita tai merkittäviä pitoisuuksia mineraaleja, jotka voisivat olla vaaraksi ympäristölle ja alapuolisille vesistöille. Vesienkäsittelyä selvennetään lisää ympäristölupahakemuksessa. Toiminnan aikana kiinnitetään erityishuomiota louhoksen reunojen turvallisuuteen, jotta vältetään vaarallisten sortumien esiintyminen. Kaivosalueella asiaton liikkuminen estetään riittävän korkealla suoja-aidalla ja alueen toiminnasta tiedotetaan näkyvin varoituskyltein. Murskaus- ja seulonnan aiheuttamat melu- ja

pölyvaikutukset rajoittuvat työmaa-alueen välittömään lähiympäristöön. Kuivimpaan aikaan seulontalaitoksen pölyämistä hallitaan tarvittaessa kevyellä vesisuihkulla sekä hihnakuljettimien koteloinneilla. Tuotantotoiminnan järjestelyissä huomioidaan kvartsipölyn vaara-altistus työntekijöille henkilöstöä kouluttamalla ja varustamalla asianmukaisin hengityssuojaimin. Myös lastaus- ja kuljetuskoneiden ilmanvaihtoon ja -suodatukseen kiinnitetään huomiota. Tuotteiden kuljetuksessa kuormat peitetään pölyämisen estämiseksi ja tuotteen puhtauden varmistamiseksi. Tuotantopaksojen aikana polttonesteet ja öljytuotteet säilytetään lukittavissa suoja-altaallisissa konteissa tai kuljetuskäyttöön valmistetuissa IBC-pakkauksissa. Tankkaus suoritetaan tukitoiminta-alueella. Lastauksessa käytettävää pyöräkonetta säilytetään erillisellä alueella, jonka pohja on rakennettu HPDE-kalvolla reunoiltaan korottaen. Alueella ei suoriteta koneiden ja laitteiden huoltoja.

Kaivosalueen vaikutusalueella ei ole poronhoitoalueita.

Ympäristön kannalta hakijayhtiö pitää merkittävimpänä huomioitavana asiana alueelta pois johdettavien pintavesien selkeytystä pintavalutuksen avulla ennen niiden johtamista alapuoliseen maastoon.

Toiminnan ympäristö- ja muut vaikutukset

Toiminnan ympäristövaikutuksia on tarkasteltu ympäristölupahakemuksessa. Hakijayhtiön mukaan toiminnasta ei arvioida aiheutuvan melua, joka vaikuttaisi yleiseen viihtyvyyteen. Pölyämistä saattaa esiintyä satunnaisesti, mutta alueen sijainnista johtuen haittaa ihmisille ei arvioida olevan.

Toiminnan lopettaminen ja jälkitoimenpiteet

Toiminnan päätyttyä alueelle syntyy vedellä osittain täyttyvä kaivanto/allas. Veteen rajautuviin luiskiin ei käytetä humuspitoisia maa- tai kiviaineksia. Hakemuksessa on todettu, että oton jälkeen vesiallasta ja yhdellä sivustalla olevaa korkeaa, lähes pystysuoraa kallioseinämää voidaan käyttää esimerkiksi kalliokiipeilyyn tai muuhun elämysmatkailuun, altaan muita rantoja vapaa-ajan asuntojen rakentamiseen tms.

Tukitoiminta-alueen pohja viimeistellään muotoilemalla pintamoreenit ympäristöön maisemallisesti sopeutuvaksi 3-5 m korkeaksi selänneeksi, joka metsitetään.

Kaivoslain mukainen vakuus kaivoksen lopetus- ja jälkitoimenpiteitä varten

Hakijayhtiö esitti kaivosvakuuden lajiksi pankkitakausta tai pankkitalletusta ja suuruudeksi 100 000 € ja että vakuuden suuruutta tarkistettaisiin lupa-aikana työn aikaisten jälkihoitotoimenpiteiden edistymisen mukaan. Vakuus kattaisi avolouhoksen luiskaukset (yleisen turvallisuuden

edellyttämään kuntoon), alueiden maisemointikustannukset ja kalliojyrkänteen aitaamisen teräsaidalla.

Kaivosviranomaisen täsmentää, että kaivoslain mukaisella kaivosvakuudella ei kateta läjitysalueiden eikä pintavalutuskentän lopetus- ja jälkitoimenpiteitä. Näin ollen kaivosvakuudella katetaan seuraavat toiminnot:

1. Alueen saattaminen yleisen turvallisuuden edellyttämään kuntoon. Nämä kustannukset kattavat myös tarvittavat avolouhoksen luiskaukset.
2. Alueen aitaaminen ja aidan merkitseminen heijastimin sekä varoituskylttien asentaminen.

Ympäristöviranomaiset määräävät erikseen ympäristönsuojelulain piiriin kuuluvan ympäristövakuuden suuruuden.

Lupahakemuksen käsittely

Lupahakemuksesta tiedottaminen

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on tiedottanut hakemuksesta kuuluttamalla siitä 30 päivän ajan Turvallisuus- ja kemikaaliviraston Rovaniemen toimipaikan ilmoitustaululla ja osoitteessa www.tukes.fi/lupahakemuskuulutukset sekä Keminmaan kunnan ilmoitustaululla. Hakemus kuulutettiin 11.8.2015 ja on ollut nähtävillä 10.9.2015 saakka. Hakemuksesta kuulutettiin myös Pohjolan Sanomat ja Lapin Kansa -sanomalehdissä. Lausunnot ja mielipiteet on tullut toimittaa viimeistään 10.9.2015.

Lausuntopyynnöt ja lausunnot hakemuksesta

Hakemuksesta on lähetetty lausuntopyynnöt 11.8.2015 Keminmaan kunnalle, Metsähallitukselle, Lapin ELY-keskukselle ja Lapin liitolle.

Annetut lausunnot, muistutukset ja mielipiteet sekä hakijan selitys

LAUSUNNOT

Annetut lausunnot (Lapin ELY-keskus 28.9.2015, Keminmaan kunta 22.9.2015, Metsähallitus 9.9.2015 ja Lapin liitto 10.9.2015) on esitetty liitteessä 3. Seuraavassa on esitetty lausuntojen pääkohdat:

Lapin ELY-keskus (lausunto annettu 28.9.2015)

Alue sijoittuu noin 800 m luoteeseen Martimoaapa-Lumiaapa-Penikat Natura-alueelta (FI130 1602). Kaivosalue sijoittuu noin 800 m luoteeseen Martimoaavan-Lumiaavan-Penikoiden soidensuojelualueelta (120117) ja Martimojärven-

Kivaloitten soidensuojeluohjelma-alueelta (SSO 120478). Kaivosalueelta koilliseen noin kahden kilometrin etäisyydelle sijoittuu soidensuojeluohjelman kohde Tansikosken letto (SSO 120 499). Yksityisiä suojelualueita (YSA-alueita) ovat 1.7 km lounaaseen sijoittuva Ruskolan luonnonsuojelualue (YSA 203282) ja 2.2 km lounaaseen sijoittuva Moilasten ikimetsä (YSA 207874). Alueella ei ole luonnonsuojelulain 29 §:n tarkoittamia suojelualueita.

Tien pohjoispuolella esiintyvät kalkkimaariankämmekkä, valkolehdokki, pussikämmekkä, pohjansinivalvatti ja näsiä. Kalkkimaariankämmekkää esiintyy siellä täällä ulottuen aivan louhoksen reunaan. Kaivospiirin alueella tien eteläpuolella on äärimmäisen uhanalainen lettolehtokorpi, erittäin uhanalainen ruoholehtokorpi, saniaislehtokorpi ja metsäkortekorpi. Kohteet ovat myös metsälain 10 §:n tarkoittamia luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeitä elinympäristöjä. Luontoselvityksessä eri luontotyypeille huomionarvoisiksi mainitut kahdeksan lajia ovat Keminmaan kunnassa harvinaisia, eikä lajien esiintymiä tulisi heikentää eikä hävittää. Viitasammakon, liito-oravan sekä linnuston osalta tehtyjä selvityksiä voidaan pitää riittävinä eikä alue ole liito-oravan levinneisyysaluetta.

Kaivospiirin alueella länsi-luoteisosassa on kolme tiedossa olevaa neidonkengän esiintymää:

Pintavalutuskenttää rakennettaessa ja mahdollisia ojia kaivettaessa tulee etäisyys em. esiintymiin olla vähintään 40 m. Hakijan tulee harkita poikkeamisluvan hakemista kasvilajin suojelusta poikkeamiseen, mikäli havaintopaikan hävittäminen on todennäköistä eikä muuta vaihtoehtoa ole käytettävissä.

Kaivosalueen ympäristössä esiintyvät valkolehdokki ja kalvassara:

Kalvassaran esiintymä tulee ottaa huomioon jättämällä noin 20 m leveä suojavyöhyke, kun uutta tielinjausta suunnitellaan kaivosalueen etelä- ja lounaispuolelta.

Tiet ja kulkureitit:

Tiet ja kulkureitit tulee sijoittaa siten, että teiden etäisyys on vähintään 20 m puronvarren luontotyyppien, mahdollisten lähteiden ja tihkupintojen ympäristössä, jotta uhanalaisten ja huomionarvoisten kasvilajien mahdolliset esiintymät eivät vaarannu.

Kiintoainepitoiset vedet:

Kaivostoiminnassa muodostuvia kiintoainepitoisia vesiä ei saa päästää suoraan puroihin ja edelleen Akkunusjokeen. Likaantuneet vedet tulee hakemuksen kaivossuunnitelmassa esitetyn pintavalutuskentän kautta imeytymään maaperään.

Kaivantojen maisemointi:

Louhoksen kaivantojen maisemointi olisi suositeltavaa välittömästi louhinnan päättyessä kaivoksen eri osa-alueilla (vaiheittainen maisemointi).

Keminmaan kunta (lausunto annettu 22.9.2015)

" Keminmaan kunta huomauttaa, että kaivos tulee aidata huolellisesti. Varoituskylttien lisäksi aita tulee merkitä heijastavilla merkeillä. Aitaus tulee tarkistaa säännöllisin väliajoin. Mahdollisten koneiden polttoainevuotojen vuoksi alueella tulee olla imeytysvälineistö ja sammuttimet.

Lähin vakituinen asutus sijaitsee ilmoitetusta (2,4 km) poiketen 1,4 km:n päässä louhosalueesta. Meri-Lapin ympäristöpalveluille ei ole tullut Morenia Oy:n Oravakankaan louhoksesta yhtään kirjallista valitusta. Mikäli toiminnalle myönnetään kaivoslain mukainen kaivoslupa, ei toimintaan enää sovelleta maaineslakia eikä sen lain mukaisia päätöksiä. Vastaavasti kunnan myöntämän ympäristöluvan tilalle täytyy toiminnanharjoittajan hakea ympäristönsuojelulain mukainen ympäristölupa.

Toiminnan muuttuminen kaivostoiminnaksi ei merkittävästi lisää siitä aiheutuvaa ympäristökuormitusta, koska vuosituotanto säilyy nykyisellään. Ympäristökuormituksen osalta saadaan tarkempi tieto ympäristölupakäsittelyn yhteydessä."

Metsähallitus (lausunto annettu 9.9.2015)

Lausunnossa on tuotu esiin alueen luontoarvoja. Ne on esitetty jo edellä (Lapin ELY-keskus). Otteet Metsähallituksen lausunnosta:

"Mikäli kaivoslupa myönnetään, niin haettu alue tulee muodostaa kokonaisuudessaan kaivosalueeksi, kuten kaivosviranomaisenkin toteaa kohdassa "Kaivosviranomaisen ennakkotiedonanto". Näin ollen erillistä apualue-määrittelyä ei tarvita.

Mikäli kaivosalue toteutuu suunnitellussa muodossa, tulee toiminnanharjoittajan huolehtia siitä, että kaivostoiminta ei aiheuta vaaraa tai häiriötä muille tienkäyttäjille. Mahdollinen korvaava tieyhteys tulee rakentaa hyvissä ajoin ennen nykyisen tieyhteyden sulkemista. Metsähallitus edellyttää, että hakija ylläpitää kustannuksellaan Sompujärven tieltä kaivosalueelle johtavaa tietä niin, että tie kestää kaivostoiminnan vaativan raskaan liikenteen.

Metsähallituksen mielestä vakuuden määrittelyssä tulee huomioida kaikki kaivosalueella tapahtuva toiminta. Metsähallitus pitää esitettyä vakuussummaa liian alhaisena. Esimerkiksi pintavalutuskentälle voi kertyä ympäristön kannalta haitallisia määriä kuivatus- ja suotovesiin kertyneitä jäämiä räjähdysaineista sekä louhittavasta kaivosmineraalista liukenevia aineita. Varovaisuusperiaatteen mu-

kaan kaivosalueen mahdolliseen maaperän puhdistukseen tulee varata riittävä vakuus. Metsähallitus edellyttää, että vakuuden määrä asetetaan sille tasolle, että se kattaa koko kaivosalueen saattamisen toiminnan päättyessä yleisen turvallisuuden sekä hyvän maiseman- ja ympäristöhoidon tason edellyttämään kuntoon."

Lapin liitto (lausunto annettu 10.9.2015)

Lapin liiton lasunnon kaavatilannetta koskeva selvitys on esitetty edellä päätöksen kohdassa "Kaavatilanne". Lisäksi lausunnossa todettiin seuraavaa:

"Alueelle sijoittuu tulevaisuudessa mahdollisesti kaivostoiminnan lisäksi tuulivoimatuotantoa. Nämä toiminnot eivät kuitenkaan ole ristiriidassa keskenään. Kaivos asettaa kuitenkin toteutuessaan reunaehtoja tuulivoimatuotannon suunnittelulle.

Kaivostoiminta on Lappi-sopimuksen mukaisesti yksi maakunnan kärkitoimialoista. Hankkeen toteuttaminen tukee maakunnan tavoitteita."

MUISTUTUKSET JA MIELIPITEET

Piia Räihä

Mielipiteessä vastustetaan Oravakankaan kaivosaluetta lähimpänä asuvana taloutena ja ollaan huolissaan kaivostoiminnan vaikutuksesta taloihin, kaivoihin ja veden laatuun.

Sirkka Hoppari

Allekirjoittanut (+ 6 henkilöä) vastustaa jyrkästi luvan myöntämistä, koska räjäytystöiden pelätään aiheuttavan porakaivojen pilalle menemisen. Lisäksi todetaan kaivostoiminnan aiheuttavan jatkuvaa ja häiritsevää melua.

Annetut muistutukset ja mielipiteet on esitetty liitteessä 3.

HAKIJAN SELITYS

Hakijan selitys on kokonaisuudessaan esitetty liitteessä 4.

Lapin ELY-keskus ja Metsähallitus

"Natans Oy:n tekemän luontoselvityksen sekä ELY-keskuksen ja Metsähallituksen lausuntojen perusteella Morenia Oy on päättänyt esittää kaivosalueen rajauksen muuttamista siten, että alueen etelälaidalla oleva puro läheisine suojeltuine luontotyyppeineen rajataan pois varsinaisesta kaivosalueesta. Lausunnoissa ilmiäyneillä luonnonsuojelullisilla perusteilla ja kvartsiestiintymää arvioiden voidaan

*vastaavan kokoinen alue korvata myös esiintymän pohjoislaidalta, joissa luon-
tonäkökohdat huomioiden tuotanto voidaan toteuttaa vähemmällä vaikutuksilla.
Edellä mainituilla muutoksilla vältytään myös uuden tielinjauksen rakentamiselta.*

*Morenia Oy pyysi Lapin ELY-keskukselta neidonkenkä -lajin esiintymäkarttaa,
jotta voisi ottaa tämän paremmin huomioon toimintojensa sijoittelussa. Neidon-
kenkäesiintymät on esitetty päivitetystä suunnitelmakartassa eivätkä ne sijoitu
toiminta-alueelle.*

*Morenia Oy on suorittanut vuoden 2015 aikana louhosalueella ja sen lähiympäris-
tössä pintavesien analysointia. Vesimäärän mittaus yhdistettynä määräjoi-
n eri vuodenaikoina otettuihin vesinäytteisiin voidaan laskea toiminnan ympäristö-
kuormitusta ja arvioida tarkasti sen vaikutuksia ympäristöön. Toiminnan vaiku-
tuksia seuraamalla ja mittaamalla voimme todentaa toiminnan todelliset ympä-
ristövaikutukset.*

*Toiminnan laajuus ja tuotantotiheys huomioiden esittämämme 100 000 euron
maisemointitakaus on mielestämme riittävä. "*

Keminmaan kunta

*" Morenia Oy huolehtii kaivosalueen asianmukaisesta aitaamisesta ja merkkauk-
sista, joilla estetään asiaton liikkuminen alueella. Tuotantojaksojen aikana alueel-
la varastoidaan koneiden määrään suhteutettuna riittävästi öljyntorjuntamateri-
aaleja. Tuotantojaksojen ulkopuolella alueella säilytettävässä lastauskoneessa
varastoidaan riittävä konekohtainen öljyntorjuntakalusto. "*

Meri-Lapin Ympäristöpalvelut (lausunto), Piia Räihä ja Sirkka Hoppari (muistutuk- set)

Hakija on vastineessaan käsitellyt kaivostoiminnasta aiheutuvia melu-, pöly- ja
tärinäkysymyksiä sekä kuivatusvesiin liittyviä asioita.

Kaivosviranomaisen lupamääräykset ja perustelut

LUPAMÄÄRÄYS 1

Hakijayhtiön on ennen kaivoksen rakentamistoimenpiteiden aloittamista tiedo-
tettava hyvissä ajoin suunnitelluista toimenpiteistä Lapin ELY-
keskukselle sen varmistamiseksi, ettei toimenpiteistä aiheudu sellaisia vaikutuk-
sia, jotka olisivat kiellettyjä luonnonsuojelulain (1096/1996) nojalla.

Perustelut:

Kaivoslain 3 §:stä johtuu, että kaivosviranomaisen on kaivoslupaa myöntäessään varmistauduttava, ettei suunniteltu toiminta ole luonnonsuojelulain säännöksiin vastaista.

LUPAMÄÄRÄYS 2

Kaivosluvan haltijan on ryhdyttävä kaivostoimintaan tässä päätöksessä tarkoitulla kaivosalueella kymmenen vuoden kuluessa.

Perustelut:

Kaivoslain 52 §:n perusteella kaivosluvan haltijan on ryhdyttävä kaivostoimintaan tai muuhun sellaiseen valmistavaan työhön, joka osoittaa luvan haltijan vakavasti pyrkivän varsinaiseen kaivostoimintaan. Määräaika voi olla enintään kymmenen vuotta luvan lainvoimaiseksi tulosta.

LUPAMÄÄRÄYS 3

Kaivosluvan haltija on velvollinen vuosittain toimittamaan kaivosviranomaiselle selvityksen esiintymän hyödyntämisen laajuudesta ja tuloksista tämän luvan mukaiselta alueelta. Selvityksessä on ilmoitettava louhitun malmin ja sivukiven määrä, kaivoksella käsitellyn pintamaan määrä tonneina, kaivoksella tuotetun rikasteen tai vastaavan välituotteen määrä tonneina, kaivoksella työskentelevien henkilöiden määrä henkilötyökuukausina ja erittely kaivoslain 17 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetuista kaivostoiminnan sivutuotteista.

Perustelut:

Kaivoslaki 18 § 2 momentti ja valtioneuvoston asetus kaivostoiminnasta (391/2012) 31 §

LUPAMÄÄRÄYS 4

Kaivosluvan haltijan on maksettava tämän luvan mukaisen kaivosalueen kiinteistöjen omistajille vuotuinen korvaus (*louhintakorvaus*).

Louhintakorvauksen vuotuinen suuruus kiinteistöä kohti on 50 euroa hehtaarilta. Lisäksi louhintakorvauksena maksetaan:

1) kaivosmineraalin taloudelliseen arvoon vaikuttavat perusteet huomioon ottaen kohtuullinen korvaus louhitusta ja hyödynnetyistä muusta kaivosmineraalista kuin metallimalmista sen mukaan kuin:

a) kiinteistön omistaja ja kaivosluvan haltija sopivat; tai

b) kaivosviranomaisen kiinteistön omistajan tai kaivosluvan haltijan hakemuksesta vahvistaa.

Jos kaivosmineraalin taloudelliseen arvoon vaikuttavat perusteet ovat olennaisesti muuttuneet, kiinteistön omistaja tai kaivosoikeuden haltija voi vaatia kaivosviranomaista tarkistamaan 2 momentin 2 kohdassa tarkoitetun korvauksen.

Velvollisuus louhintakorvaukseen alkaa, kun kaivoslupa on lainvoimainen.

Kaivosluvan haltijan on toimitettava kaivosviranomaiselle tiedot louhintakorvauksen vahvistamista varten viimeistään seuraavan vuoden 15 päivänä maaliskuuta. Kaivosviranomaisen vahvistaa päätöksellään louhintakorvauksen suuruuden vuosittain.

Louhintakorvaus on maksettava viimeistään 30 päivänä siitä, kun kaivosviranomaisen päätös louhintakorvauksesta on tullut lainvoimaiseksi.

Tarkempia säännöksiä louhintakorvauksen vahvistamista ja tarkistamista koskevasta hakemuksesta, louhintakorvauksen määrittämisen perusteista ja kaivosviranomaiselle louhintakorvauksen vahvistamista varten toimitettavista tiedoista voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

Perustelut:

Kaivoslaki 100 § ja valtioneuvoston asetus kaivostoiminnasta (391/2012) 33 §

LUPAMÄÄRÄYS 5

Kaivosluvan haltijan on maksettava tämän luvan mukaiseen kaivosalueeseen kuuluvien kiinteistöjen omistajille muuhun kuin kaivostoimintaan käytetyistä kaivostoiminnan sivutuotteista saadusta hyödystä vuotuinen kiinteistökohtainen korvaus (*sivutuotekorvaus*).

Sivutuotekorvauksen tulee olla kohtuullinen ottaen huomioon sivutuotteen taloudelliseen arvoon vaikuttavat perusteet. Jos kaivosluvan haltija ja kiinteistönomistaja eivät sovi korvauksesta, on se enintään 10 prosenttia sivutuotteesta saadusta myyntitulosta.

Perustelut: Kaivoslaki 101 §

LUPAMÄÄRÄYS 6

Kaivoksen rakentamiseen ja tuotannolliseen toimintaan on oltava kaivosviranomaisen lupa (kaivosturvallisuuslupa).

Perustelut: Kaivoslaki 121 §

LUPAMÄÄRÄYS 7

Kaivostoiminta ei saa aiheuttaa haittaa ihmisten terveydelle tai vaaraa yleiselle turvallisuudelle.

Perustelut: Kaivoslaki 18 §

LUPAMÄÄRÄYS 8

Kaivostoiminnasta ei saa aiheutua huomattavaa haittaa yleiselle tai yksityiselle edulle eikä yleisen tai yksityisen edun loukkausta.

Perustelut: Kaivoslaki 18 §

LUPAMÄÄRÄYS 9

Kaivostoiminta tulee järjestää siten, ettei louhinnassa ja esiintymän hyödyntämisessä tapahdu kaivosmineraalien ilmeistä tuhlausta, eikä toiminnalla vaaranneta tai vaikeuteta kaivoksen mahdollista tulevaa käyttöä ja louhimistyötä.

Perustelut: Kaivoslaki 18 §

LUPAMÄÄRÄYS 10

Kaivosluvan haltijan on asetettava 100 000 euron suuruinen omavelkainen pankkitakaus Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle kaivoslain mukaisia lopetus- ja jälkitoimenpiteitä varten.

Perustelut:

Kaivosvakuudella katetaan seuraavat toiminnot:

Kaivosvakuudella katetaan kaivosalueen saattaminen yleisen turvallisuuden edellyttämään kuntoon mukaan lukien avolouhoksen luiskaus ja louhoksen aitaaminen teräsaidalla sekä aidan merkitseminen varoituskyltein ja heijastimin.

Kaivoslaki 108 §, 109 § ja 181 §

LUPAMÄÄRÄYS 11

Lupamääräykset tarkistetaan 1.5.2021. Lupamääräyksiä ja vakuuden suuruutta voidaan tarkistaa työn aikaisten jälkihoitotoimenpiteiden edistymisen mukaan aikaisemminkin (tarkistusväliä aikaistetaan) tai mikäli Oravakangas-kaivosalueen toiminnassa tapahtuu tai havaitaan (Tukesin kaivostarkastuksissa) oleellisia muutoksia.

Perustelut:

Kaivoslaki 62 §

Kaivosviranomaisen vastaus lausunnoissa ja mielipiteissä esitettyyn

Kaivosviranomaisen vastaus lausunnoissa esitettyyn:

Lapin ELY-keskus

Kaivosviranomainen viittaa neidonkenkiä koskien hakijan antamaan vastineeseen ja toteaa, että kuulemisvaiheen jälkeisissä selvityksissä on varmentunut, etteivät neidonkenkäesiintymät sijaitse kaivosalueella.

Valkolehdokkia ja kalvassaraa koskien kaivosviranomainen viittaa hakijan antamaan vastineeseen ja toteaa, etteivät kyseisten kasvilajien esiintymät ulotu kaivosalueelle louhoksen sijaitessa kokonaan tien pohjoispuolella. Lisäksi tulee huomioida, ettei esitettyä suojavaohtoa tarvita, koska uutta tielinjausta ei rakenneta. Näin ollen myöskään puronvarren luontotyypit, mahdolliset lähteet tai tihkupinnat eivät vaarannu.

Kiintoainepitoiset vedet johdetaan imeytymään maaperään pintavalutuskentän kautta.

Kaivantojen maisemointiin liittyen kaivosviranomainen viittaa lupamääräykseen 11.

Keminmaan kunta

Kaivosviranomainen viittaa hakijan vastineeseen ja tämän päätöksen lupamääräykseen 10. Kaivosviranomainen toteaa, että ympäristön pilaantumisen estämiseksi tarvittavat lupamääräykset annetaan ympäristöluvassa.

Metsähallitus

Kaivosviranomainen viittaa tämän päätöksen lupamääräykseen ja lisäksi tämän päätöksen kohtaan " Kaivoslain mukainen vakuus kaivoksen lopetus- ja jälkitoimenpiteitä varten".

Lapin liitto

Kaivosviranomainen katsoo, että lausunnon perusteella kaivosluvan myöntämiselle ei ole maankäytön suhteen estettä. Lausunto selvittää alueen tulevaa maankäyttöä sekä kaivostoiminnan ja mahdollisen tuulivoimatuotannon välistä suhdetta.

Piia Riihinen ja Sirkka Hoppari (Jorma Hoppari, Aila ja Juha Tasala, Tiina ja Markku Tytärniemi ja Risto Anttila)

Kaivosviranomaisen viittaa tämän päätöksen lupamääräyksiin 7, 8 ja 11 ja toteaa, että hakijayhtiön tulee huomioida mielipiteissä esitetyt asiat toiminnassaan.

Päätöksessä on otettava kantaa lausunnoissa ja muistutuksissa esitettyihin yksilöityihin vaatimuksiin. Kaivoslaki 56 §

Lupapäätöksestä tiedottaminen

Lupapäätös on toimitettu päätöksenantopäivänä Morenia Oy:lle, Keminmaan kunnalle, Lapin ELY-keskukselle, Lapin liitolle, Metsähallitukselle, Säteilyturvakeskukselle ja Maanmittauslaitokselle.

Päätöksen antamisesta kuulutetaan Keminmaan kunnan ilmoitustaululla. Päätöksen antamisesta ilmoitetaan myös Pohjolan Sanomat ja Lapin Kansa - sanomalehdissä.
Kaivoslaki 58 §

Päätösmaksu

Tästä päätöksestä perittävä maksu on 5000 €. Maksuun lisätään toteutuneet ilmoituskustannukset ja käsittelymaksu. Valtion talous- ja henkilöstöhallinnan palvelukeskus lähettää laskun hakijalle.

Perustelut: Asetus Turvallisuus- ja kemikaaliviraston maksullisista suoritteista (636/2013)

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta kaivoslain (621/2011) 162 §:n nojalla Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Päätöksestä perittävästä maksusta voidaan valittaa samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.

Valitusaika on 30 päivää tämän päätöksen antopäivästä. Liitteessä 5 olevasta valitusosoituksesta ilmenee, miten muutosta haettaessa on meneteltävä.

Sovelletut säännökset

Kaivoslaki (621/2011)
Luonnonsuojelulaki (1096/1996)
Ympäristönsuojelulaki (527/2014)

Valtioneuvoston asetus kaivostoiminnasta (391/2012)
Valtioneuvoston asetus ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (713/2006)
Hallintolainkäyttölaki (586/1996)
Asetus Turvallisuus- ja kemikaaliviraston maksullisista suoritteista (636/2013)

Lisätietoja

Lisätietoja antaa Ossi Leinonen, puh. 029 5052 205.

Päivi Rantakoski
Johtaja

Ossi Leinonen
Johtava asiantuntija

LIITTEET

1. Kaivosalueen sijainti
2. Käyttösuunnitelmapaketti
3. Annetut lausunnot ja mielipiteet
4. Hakijayhtiön selitys
5. Valitusosoitus

JAKELU Hakija
Maanmittauslaitos

TIEDOKSI Keminmaan kunta
Lapin ELY-keskus
Lapin liitto
Säteilyturvakeskus
Metsähallitus